EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 26.9.2024
COM(2024) 423 final

Priporočilo

SKLEP SVETA

o izdaji smernic Komisiji za pogajanja o podaljšanju Sporazuma med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo (Euratom) in Organizacijo Korejskega polotoka za energetski razvoj (KEDO)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. UVOD

ZDA, Japonska in Republika Koreja so leta 1995 ustanovile Organizacijo Korejskega polotoka za energetski razvoj (KEDO). Njen glavni cilj je bil Demokratični ljudski republiki Koreji (Severna Koreja) zagotoviti dva lahkovodna jedrska reaktorja (projekt LWR). Euratom je od leta 1997 polnopravni član KEDO. Sporazum, ki je urejal članstvo Euratoma v KEDO, je prenehal veljati 31. maja 2024.

Republika Koreja je novembra 2023 druge člane izvršilnega odbora KEDO (ZDA, Japonska in Euratom) obvestila o resoluciji o podaljšanju KEDO za obdobje 2024–2027. Japonska se je v začetku leta 2024 strinjala s podaljšanjem KEDO, medtem ko so ZDA soglasje izrazile šele pred kratkim, in sicer julija 2024. Euratom mora soglasje še podati.

V skladu s postopkom iz člena 101, drugi odstavek, Pogodbe Euratom se o sporazumih med Euratomom in mednarodnimi organizacijami, kot je KEDO, pogaja Komisija v skladu z direktivami, ki jih predhodno izda Svet. Izpogajani sporazum mora nato odobriti Svet, preden ga lahko v imenu Euratoma sklene Komisija. V postopku podaljšanja sporazuma Euratom-KEDO Svet Komisiji najprej izda pogajalske smernice. Komisija iz razlogov, podrobneje navedenih v nadaljevanju, meni, da je podaljšanje članstva v interesu Euratoma, zato Svetu priporoča, da jo pooblasti za pogajanja o podaljšanju članstva.

KEDO trenutno nima operativnih dejavnosti. Njegov nadaljnji obstoj je namenjen zaščiti finančnih in pravnih interesov njegovih članov, vključno z Euratomom. Za nadaljnje članstvo finančni prispevek iz proračuna EU ne bi bil potreben.

2. OZADJE

Ker Severna Koreja ni izvajala svojih obveznosti glede neširjenja orožja, so se 30. maja 2006 končale operativne dejavnosti KEDO. Leto pozneje pa je izvršilni odbor KEDO odločil, da bi morala organizacija še naprej obstajati kot pravna oseba iz naslednjih finančnih in pravnih razlogov:

- *Ohraniti splošne finančne terjatve do Severne Koreje*

  Te terjatve bi zastarale, če bi KEDO prenehal obstajati brez naslednika. Dosedanje skupne finančne terjatve KEDO do Severne Koreje ustrezajo sredstvom v višini 1,89 milijarde USD. *[Opomba: KEDO nima odprtih terjatev do družbe KEPKO (Korea Electric Power Corporation), ki je glavni izvajalec.]* Eden od možnih načinov porazdelitve teh sredstev bi bila njihova razdelitev na podlagi splošnega deleža prispevka posamezne pogodbenice plačnice. V tem primeru bi bil Euratom upravičen do 4,7 %.

- *Zagotoviti pravno varstvo članom KEDO pred odškodninsko odgovornostjo ali odškodninskimi zahtevki*

  Severna Koreja je septembra 2011 od KEDO zahtevala nadomestilo v višini 5,6 milijarde USD, ker ni dokončal projekta LWR. Poleg te terjatve bi lahko terjatve do KEDO ali njegovih članov teoretično izhajale iz bank v državni lasti, prek katerih sta Japonska in Republika Koreja usmerjali svoje finančne prispevke v KEDO (JBIC oziroma KEXIM). Ti prispevki so bili izvedeni v obliki posojil, ki niso bila v celoti odplačana.

- *V zvezi z glavnim izvajalcem KEDO, tj. KEPCO, so še vedno obstajali finančni interesi*

  V skladu s pogoji pogodbe o odpovedi med KEDO in KEPCO je KEPCO prevzel vse neporavnane obveznosti KEDO (predvsem terjatve podizvajalcev) v zameno za pridobitev nekaterih sredstev KEDO. Pod določenimi pogoji se morajo vse presežne koristi, ki bi jih družba KEPCO pridobila od preprodaje ali ponovne uporabe teh sredstev, deliti s KEDO.

- *KEDO je še vedno lastnik infrastrukture in drugih sredstev v Severni Koreji*, v katero je bilo vloženih približno 500 milijonov USD. S prenehanjem obstoja KEDO bi postala infrastruktura in sredstva last Severne Koreje.

Naloge KEDO so omejene na delovanje kot kontaktna točka s Severno Korejo, z glavnim izvajalcem KEDO, tj. KEPCO, skupaj z japonsko banko za mednarodno sodelovanje (JBIC) in izvozno-uvozno banko Koreje (KEXIM), ter poročanje članom izvršilnega odbora in usklajevanjem med njimi.

KEDO, ki je zgolj na papirju ohranjena organizacija, se je doslej financiral izključno iz svojih še obstoječih sredstev, torej brez dodatnega finančnega prispevka svojih članov.

3. TRENUTNO ČLANSTVO EURATOMA V KEDO

Leta 2007 so potekala ponovna pogajanja o članstvu Euratoma v KEDO, da bi se ohranilo članstvo v skrčenem KEDO na papirju.

Ta sklep je odražal stališče, da je v interesu Euratoma, da se njegovo članstvo ohrani. Sicer ne bi bil več upravičen do deleža morebitnih koristi, ki bi jih lahko imel KEPCO od prodaje nekdanje opreme KEDO, ali morebitnega plačila Severne Koreje organizaciji KEDO. Euratom bi bil kot član upravičen do deleža v sorazmerju s svojim deležem vseh plačanih prispevkov, tj. do največ 89 milijonov EUR (ta znesek temelji na prispevkih Euratoma in ne vključuje obresti).

Če Euratom ne bi bil več član, tudi ne bi mogel uveljavljati svojih zakonitih pravic, kar zadeva sredstva KEDO v Severni Koreji. V primeru morebitne odškodninske odgovornosti ali odškodninskih zahtevkov bi Euratom tudi izgubil vsakršen nadzor nad zaščito, ki je trenutno z nadaljnjim obstojem KEDO kot pravne osebe zagotovljena njegovim članom.

Ta pristop je bil uporabljen pri podaljšanju sporazuma KEDO v letih 2012, 2015, 2018 in 2021.

4. SKLEP O NADALJNJEM OBSTOJU KEDO KOT PRAVNE OSEBE PO 31. MAJU 2024

Glavni razlogi, na podlagi katerih so se drugi člani izvršilnega odbora odločili ohraniti obstoj KEDO po 31. maju 2024, so enaki, torej:

(a) ohranitev splošnih finančnih terjatev KEDO do Severne Koreje;

(b) nadaljnja zaščita štirih polnopravnih članov KEDO pred pravnimi zahtevki s strani Severne Koreje, ne glede na to, ali so lažni ali ne;

(c) ohranitev zakonitih pravic do infrastrukture in sredstev v lasti KEDO v Severni Koreji ter

(d) možnost, da bo morda moral glavni izvajalec organizacije KEDO pri projektu LWR organizaciji KEDO pozneje, ko bo preprodaja nekdanje opreme KEDO končana, povrniti stroške.

Sedanji sporazum, ki ureja članstvo Euratoma v KEDO, je prenehal veljati 31. maja 2024. O nadaljnjem članstvu se bo morala Komisija pogajati na podlagi pogajalskih smernic, ki jih mora odobriti Svet.

Tako kot pri prejšnjih podaljšanjih bi bilo treba v direktivah Sveta upoštevati, da se bo KEDO še naprej v celoti financiral iz obstoječih sredstev in da zato nadaljnje članstvo Euratoma ne bo pomenilo stroškov za proračun EU. Ta pogoj, ki je bil vključen v prejšnje sporazume o podaljšanju, bi bilo treba še naprej izrecno zapisati v vsakem sporazumu o podaljšanju s KEDO.

Poleg tega bi bilo treba za prihodnja podaljšanja sporazuma KEDO uporabiti poenostavljen pristop na podlagi širšega mandata Sveta Komisiji za pogajanja o prihodnjih podaljšanjih, če upoštevamo, da so se pretekli postopki tega podaljšanja ponavljali in so bili dolgotrajni ter da ni potrebe po finančnih obveznostih Euratoma in držav članic. Širši mandat bi vključeval možnost, da se Komisija pogaja o več kot enem sporazumu o podaljšanju, dokler podaljšanje članstva Euratoma v KEDO ne bo imelo finančnih posledic za proračun EU.

5. ZAKLJUČEK

Razlogi, na podlagi katerih je bila sprejeta odločitev o nadaljevanju članstva po letu 2007 in nato tudi po letih 2012, 2015, 2018 in 2021, so še vedno tehtni. Nadaljevanje članstva v KEDO na papirju po 31. maju 2024 je najboljši način za zaščito interesov Euratoma. Euratom bo z ohranitvijo članstva po tem datumu ohranil možnost, četudi majhno, za povračilo (do največ 89 milijonov EUR), v primeru povračila s strani glavnega izvajalca KEDO po preprodaji opreme ali v primeru uspešnega zahtevka KEDO proti Severni Koreji. Nadaljnje članstvo zagotavlja tudi najboljšo zaščito pred morebitnimi odškodninskimi zahtevki in bo Euratomu omogočilo, da še naprej neposredno sodeluje v vseh razpravah (v okviru KEDO in s tretjimi stranmi) o teh vprašanjih.

Komisija zato priporoča, da Svet sprejme naslednji sklep o pooblastitvi Komisije za pogajanja o podaljšanju Sporazuma med Euratomom in KEDO na podlagi osnutka pogajalskih smernic.

Priporočilo

SKLEP SVETA

o izdaji smernic Komisiji za pogajanja o podaljšanju Sporazuma med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo (Euratom) in Organizacijo Korejskega polotoka za energetski razvoj (KEDO)

SVET EVROPSKE UNIJE JE–

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in zlasti člena 101, drugi odstavek, Pogodbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Sporazum med Euratomom in KEDO je prenehal veljati 31. maja 2024.

(2) Izvršilni odbor KEDO bo predvidoma odločil, da se KEDO kot mednarodna organizacija nadaljuje po 31. maju 2024.

(3) Iz finančnih in pravnih razlogov je nadaljevanje članstva v KEDO v interesu Euratoma —

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Komisija je pooblaščena, da se v imenu Euratoma v skladu s pogajalskimi smernicami iz Priloge pogaja o podaljšanju članstva Euratoma v KEDO.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik